

som jeg derfor vil tillade mig at fremføre. En af disse Oplysninger er allerede kortelig berørt af den ærede foregaaende Taler (Moestrup) ved hans Omtale af den Forespørgsel, der fandt Sted her i Tinget i 1894. Jeg skal tillade mig at nævne den, fordi det her ikke alene drejer sig om Udtalelser af den højtærede daværende Indenrigsminister, den nuværende Konseilspræsident, men ogsaa om Udtalelser af selve Forespørgerne, og for at man kan bedømme, hvorledes dette Spørgsmaal i alt Fald den Gang blev opfattet fra de Herrer Side. De ærede Forespørgere, som endnu ere Medlemmer af dette Ting, vare det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (Neergaard), det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth) og det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 4de Valgkreds (S. Svendsen), og det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds var Ordfører for Forespørgerne. Den ærede Ordfører gennemgik Sagens Historie og anførte, hvorledes Fiskegaardens i sin Tid var gaaet over til en ny Ejer, som haandhævede sit Privilegium paa en langt strængere Maade end tidligere Fiskegaardsejere havde gjort, og han udtalte, at den Maade at haandhæve Privilegiet paa vakte overordentligt Røre blandt den talrige Fiskerbefolkning, hvis Erhverv helt eller delvis er knyttet til Fiskeriet i Gudenaas og Randers Fjord, men han tilføjede, at Folk fiskede imidlertid som de havde været vant til, og deraf kom de mange Stridigheder mellem Fiskegaardsejeren og Fiskerbefolkningen. Man lægge Mærke til, at Ordføreren brugte Udtrykket „Gudenaas og Randers Fjord,“ altsaa hele Strækningen neden for Randers og Strækningen nærmest oven for Randers, nærmest Fiskegaarden. Den Fiskerbefolkning, han omtaler er den, der strækker sig helt op til Fiskegaarden. Den ærede Ordfører omtaler forskellige Retssager, der ere førte, og deriblandt en Politiretsdom af 1884, som blev stadfæstet ved en Overrettsdom af 1886. Ved disse Domme blev det formentlig bevist, siger den ærede Ordfører, at Fiskeriprivilegiet ikke eksisterede, saaledes, at Fiskeriet efter disse Domme kunde betragtes som frit. Den ærede Ordfører gik altsaa ud fra, at naar Fiskeriprivilegiet ikke længere eksisterede, saa tilfaldt Retten til Fiskeriet den almindelige Fiskerbefolkning, idet man betragtede Fiskeriet som frit. Ved en senere Højesteretsdom af 1889 forandrede Overrettens Dom i væsentlig Grad, saaledes at, ihvorvel Ejeren af Fiskegaarden ikke fik nogen absolut Eneret til at fiske, dog

fik Indflydelse paa, hvorledes der kunde og maatte fiskes; men dette, at han saaledes var i Stand til at hindre Fiskerne i at udføre deres Erhverv, førte atter til de bekendte utaalelige Tilstande, som findes derovre, og herom anførte den ærede Ordfører: „Det er naturligt . . . at Fiskerne have raisonneret saaledes: Hvad er det, vi vil, andet end have Lov til at drive vort Erhverv, som vore Fædre have drevet det før os, og drive det paa samme Maade som de. Vi ønske jo ikke noget som helst, der gaar ud over dette, intet ud over Retten til at drive et Fiskeri, der, saa længe man kan huske tilbage i disse Egne, er bleven drevet som lovligt og ikke anfægtet fra nogen Side“. Betragtningensmaaden er altsaa helt igennem den, at den Befolkning, her er Tale om, er den almindelige Fiskerbefolkning, som i mangfoldige Generationer har fisket i dette Vand ganske uhindret og betragter det som dens lovlige Ret, og at man nu i den senere Tid er begyndt at gøre Indgreb i denne Ret paa Basis af den sidstnævnte Højesteretsdom og paa Basis af det Privilegium, som Fiskegaardsejeren har. Den højtærede Konseilspræsident som daværende Indenrigsminister svarede saa med Hensyn til den Virkning, som Afløsningen af Fiskegaarden vilde gøre — med den højtærede Formands Tilfaldelse maa jeg maaske citere den højtærede Ministers Udtalelser; det har sin Betydning for Sagen, at det kommer frem netop saaledes, som det er sagt — at „Afløsningen vil have den Virkning, at ikke alene den løse Befolkning derovre, den almindelige Fiskerbefolkning, vil faa en større Ret til at fiske i Gudenaas, end den nu har, men tillige at Grundejerne oven for Fiskerigaarden ville opnaa en langt bedre Fiskeriret, end de nu have“. Og den højtærede Minister spurgte derfor: „Er det rimeligt, at Staten her anvender et forholdsvist meget stort Beløb paa at afløse en Ret, hvis Afløsning vil bidrage til Forøgelse af den økonomiske Værdi af de Ejendomme, der ligge oven for Fiskegaarden?“ Den højtærede Minister gik ud fra, at neden for Fiskerigaarden vilde den almindelige Fiskerbefolkning faa Ret til at fiske, naar Fiskeriprivilegiet afløstes, medens han mente, at oven for Fiskerigaarden vilde Grundejernernes Ejendomme faa forøget Værdi ved den forøgede Fiskeriret, de vilde faa, naar Privilegiet afløstes. Jeg skal senere komme til at omtale Forholdet oven for Fiskerigaarden og her kun beskæftige mig med det, der den Gang var Meningen saa vel fra de ærede Fore-